

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 26/23
8.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ирене Вуковић, председника већа, Станиславе Митровић и Татјане Лемајић чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Крањчевић, адвокат из Београда, Цвијићева бр. 55, против тужене Републике Србије, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Дирекција за водне путеве, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, Косовска 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама странака изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 49391/20 од 9.2.2022. године, у седници већа одржаној дана 8.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 49391/20 од 9.2.2022. године, у ставу првом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 49391/20 од 9.2.2022. године тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Република Србија, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Дирекција за водне путеве, да тужиоцу АА из ... накнади трошкове парничног поступка у износу од 152.636,00 динара динара, са законском затезном каматом од наступања услова за извршење до исплате, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати износ од 475.894,78 динара, са законском затезном каматом почев од дана 9.2.2022. године па до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да му тужена поред износа досуђеног у ставу првом изреке исплати на име накнаде материјалне штете износ од још 203.954,91 динар, са законском затезном каматом почев од дана 9.2.2022. године па до исплате. Ставом

трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 158.917,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до коначне исплате.

Против наведене пресуде жалбе су благовремено изјавиле странке и то тужилац побијајући је у погледу одлуке о трошковима поступка у ставу трећем изреке због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, а тужена побијајући је у ставу првом и трећем изреке, како то произилази наводе жалбе, из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је оценио да је жалба тужене делимично основана, а да жалба тужиоца није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП на коју тужена неосновано указује жалбом. У пресуди су наведени јасни и непротивречни разлози о свим битним чињеницама, због чега пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према правилно утврђеном чињеничном стању, тужилац је (први) власник чамца изграђеног од водоотпорног шпера регистарске ознаке ..., година производње 2010. (од када га је и користио), на коме је био закачен ванбродски мотор "Јамаха" бр. ... Чамац тужиоца имао је пловидбену дозволу бр. ... са роком важења од 26.5.2010. до 9.8.2014. године и био је осигуран по полиси осигурања за штету причињену трећим лицима бр. ... у периоду од 9.8.2013. до 9.8.2014. године. Чамац је био усидрен на локацији ... у непосредној близини сидришта и пловног пута које припада ... и то између плов пута и фирме "...".

Дана 18.7.2014. године у Београду је дошло до невремена и појаве врло јаког ветра услед чијег дејства је на реци Сави дошло до одвајања једног дела пловних објеката од скупа пловила (који скуп пловних објеката је био међусобно повезан и извезан уз обалу на бази "Београд" ...) који су у власништву Дирекције за водне путеве, који скуп је био стациониран уз десну обалу реке Саве и који нису били прописно постављени и правилно повезани и усидрени. Након одвајања они су се заротирали узводно за око 90 степени ка обали и ударили у понтон ("...") власника ББ и откинули га тако што су му покидали везове, након чега је понтон ударио у чамац тужиоца и оштетио га, а пловни објекти су се наслонили на крму брода "... и ту се зауставили. Цео скуп пловних објеката се зауставио тако што се наслонио на крмени део трупа брода "... који је био извезан уз пристан ... "...", а услед добијене ротације изазване контактом, платформа се сложила узводно уз обалу на пловећи понтон ... "... који је био извезан паралелно уз саму десну обалу и услед притиска заротиране платформе на понтон "... дошло је до оштећења наведених чамаца и ванбродских мотора међу којима је био и тужиочев чамац. Понтони "... и "..., који су у власништву ББ, нису имали истакнуту регистарску ознаку и важећу пловидбену дозволу, односно нису регистровани код Лучке Капетаније.

Настанак штете на чамцу ... чији је власник тужилац, дана 18.7.2014. године изазвало је узводно померање (тумбање), услед невремена, скупа пловних објеката власништва Дирекције за водне путеве, којом приликом је Тегљеница ... (која се налазила у оквиру скупа пловних објеката) ударила у понтон власника ББ и покидала везове на њему, нагурала га на чамац тужиоца наневши му штету због које је чамац постао неупотребљив. Разне неправилности у коришћењу и постављању предметног скупа пловних објеката међусобно повезаних које су описане за сваки објекат посебно у Извештају о удесу од 19.7.2014. године инспектора безбедности пловидбе, као такве су утицале на настанак штетног догађаја јер наведени скуп возила тужене није био прописно постављен и правилно повезан. У овом извештају је, између осталог, констатовано да на једном од извезаних пловних објеката у оквиру скупа пловних објеката-стамбеној лађи “...” регистарске ознаке ..., која није била намењена за привезивање других пловних објеката, поготово не за већи број пловила и на дужи временски период, услед јаког ветра дошло је до изваљивања крмене битве која услед превеликог оптерећена није издржала, а затим и до кидања челичних ужади и одвајања скупа пловних објеката (између осталих и Тегљенице ...) и њиховог узводног померања (тумбања). Поједине тегљенице међусобно-бочно нису биле правилно повезане тј. прамци су били одвојени. На пловним јединицама у првом и другом реду није било оборених сидара што је утицало на безбедност пловних објеката нарочито у погоршаним метеоролошким условима.

Пловећа платформа ..., односно пловећи пристан ... “...” и друга платформа у власништву ББ (...) нису имале важећу пловидбену дозволу. Тужилац је везивањем чамца уз поменути пловећу платформу допринео насталој штети из разлога што је чамац био везан за нешто за шта није могао бити везан. Вредност уништеног чамца тужиоца на дан 20.8.2014. године износи укупно 679.849,69 динара и на истом је причињена тотална штета.

На основу овако утврђеног чињеничног стања полазећи од чланова 154 и 192 став 1 Закона о облигационим односима и чланова 123 и 128 Закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама првостепени суд је закључио да је штета на чамцу тужиоца причињена тако што је услед невремена и појаве јаког ветра на реци Сави дошло до одвајања једног дела пловних објеката у власништву Дирекције за водне путеве који нису били прописно постављени и повезани нити усидрени, којом приликом је Тегљеница ... ударила у понтон власника ББ који понтон је потом ударио у чамац тужиоца и том приликом му нанео штету у висини од 679.849,79 динара. Имајући у виду да је тужилац имао сазнање да се припрема невреме, те да није предузео мере да заштити своју имовину и поред тога што је знао да је чамац привезан за платформу која није имала важећу пловидбену дозволу тужилац је допринео насталој штети у висини од 30% због чега му припада износ материјалне штете од 475.894,78 динара. На износ главног дуга тужиоцу је призната законска затезна камата од дана пресуђења па до исплате, сходно члану 277 Закона о облигационим односима.

По оцени апелационог суда, на правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно закључио да постоји одговорност тужене за штету коју је тужилац претрпео, те да је тужилац допринео настанку штете у висини од 30 %, због чега му је правилно досуђен износ материјалне штете сходно његовом утврђеном доприносу, која штета тужиоцу припада сходно одредби члана 155 Закона о

облигационим односима. Правилно је на досуђени износ тужиоцу досуђена законска камата применом одредбе члана 277 ЗОО почев од дана доношења првостепене пресуде када је накнада штете и одмерена у складу са одредбом члана 189 став 2 истог закона, имајући у виду да је из исказа тужиоца утврђено да није поправио чамац. Иако је првостепени суд погрешно применио одредбе чланова 154 и 192 Закона о облигационим односима, ово није имало утицаја на правилност побијане пресуде.

Одредбом члана 173 Закона о облигационим односима прописано је да штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу сматра се да потиче од те ствари односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете. Одредбом члана 174 истог закона прописано је да за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њом бави.

Наиме, опасне су све покретне и непокретне ствари које својим положајем, својствима или самим постојањем представљају повећану опасност за околину. Оне стварају ризик штете који није могуће потпуно избећи ни при највећој пажњи, и то је управо оно што их чини опасним. Стога одговорност за штету која од њих потиче не зависи од кривице. Дакле, ствар може имати опасна својства и с обзиром на положај који заузима у простору и који је због тог положаја може учинити опасном. Извезан скуп пловила тужене који је био стациониран уз десну обалу реке Саве сам по себи није опасна ствар али може бити уколико није прописно везан и усидрен услед чега постоји реална опасност да неки спољни фактор, у конкретном случају погоршани метеоролошки услови, проузрокује њихово неконтролисано кретање.

У конкретном случају постоји објективна одговорност тужене сходно члану 173 и 174 Закона о облигационим односима јер тужена одговара као ималац опасне ствари-скупа пловила чији се део услед јаког невремена одвојио јер није био прописно привезан, повезан и усидрен, што је узрок штете на чамцу тужиоца. Сходно одредби члана 177 став 3 ЗОО тужилац је допринео настанку штете у висини од 30% имајући у виду да је чамац тужиоца био везан за понтон у власништву ББ (...) који није имао важећу пловидбену дозволу, која обавеза је за пловећа тела, односно плутајуће објекте прописана одредбама чланова 123 и 128 Закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама ("Службени гласник РС", бр. 73/2010, 121/2012). Стога су без утицаја на другачију одлуку суда жалбени наводи тужене којима се оспорава утврђена висина доприноса тужиоца настанку штете.

У жалби се неосновано побија правилност утврђеног чињеничног стања у погледу узрока штете и одговорности тужене наводима да штета не би ни настала да се чамац тужиоца није налазио на месту на коме није смео да се налази. Ово из разлога што је првостепени суд из налаза и мишљења вештака из области машинске технике, ужа специјалност-Бродоградња, бродарство од 6.9.2017. године, са допуном од 31.8.2021. године, који је прихватио као јасан, логичан и у складу са правилима струке, правилно утврдио да је узрок штете на чамцу тужиоца тај што је услед невремена и појаве јаког ветра на реци Сави дошло до одвајања једног дела пловних објеката у власништву тужене који нису били прописно постављени и повезани нити усидрени, којом приликом је тегљеница тужене ... ударила у понтон власника ББ (...) који понтон је потом ударио у чамац тужиоца и том приликом му нанео материјалну штету. Супротно наводима жалбе, вештак није износио претпоставке о настанку штете у

конкретном случају, а то што је навео да у ситуацији да се нису испољиле све нађене неправилности, да би вероватно путања пловила била понаособ и групно другачија и можда би предметни чамац остао неоштећен, управо указује да је узрок штете правилно утврђен. Поред тога, у Извештају о удесу од 19.7.2014. године инспектора безбедности пловидбе наведено је и да је Правилима пловидбе на сливу реке Саве, поглавље 7. Правила стајања, члан 7.01-општа правила стајања, тачка 3. прописано да пловила, скуп пловила, пловећа тела и плутајући објекти морају приликом стајања да буду усидрени или привезани на начин да не могу да промене позицију, узимајући у обзир посебно ветар, промену водостаја, повлачења воде и таласе, и тако проузрокују опасност или препреку за друга пловила, на који начин у конкретном није поступљено.

Неосновано се жалбом указује да суд није ценио околност да је приликом настанка штете чамац тужиоца био осигуран, а да тужилац штету није пријавио осигуравајућој кући те да је тако пропустио да наплати штету од осигурања. Ово из разлога што је првостепени суд правилно оценио да се достављена полиса за спорни чамац односи на обавезно осигурање од одговорности за штету причињену трећим лицима те не омогућава тужиоцу да од осигуравајуће куће наплати штету која њему буде причињена од стране трећег лица.

Овај суд је ценио и остале наводе жалбе али их посебно не образлаже сходно одредби члана 396 Закона о парничном поступку.

Са свега изнетог на основу члана 390 ЗПП одлучено као у ставу првом изреке пресуде.

Међутим, одлука о трошковима поступка садржана у ставу трећем изреке побијане пресуде не може се прихватити као правилна јер је донета погрешном применом материјалног права, на шта се основано указује жалбом тужене.

Чланом 154 ЗПП прописано је да ће суд приликом одлучивања који ће се трошкови накнадити странци узети у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице. О томе који су трошкови били потребни, као и о висини трошкова, одлучује суд ценећи све околности.

У конкретном случају, тужилац је тражио и определио трошкове, поред осталог, и на име приступа адвоката на девет одржаних рочишта. Међутим, поред досуђених трошкова на име приступа пуномоћника-адвоката на пет одржаних рочишта првостепени суд је пропустио да тужиоцу досуди трошкове на име још једног одржаног рочишта на које је пуномоћник тужиоца уредно приступио, а који трошкови представљају потребан трошак у смислу члана 154 став 1 ЗПП који је тужена дужна да надокнади. Затим, првостепени суд је погрешно закључио да тужилац има право на накнаду трошкова на име таксе за тужбу у износу од 39.300,00 динара, одмерено према вредности постављеног захтева за накнаду материјалне штете, с обзиром да тужилац према одредби члана 153 Закона о парничном поступку, има право на накнаду трошкова сразмерно успеху у спору. Како тужилац има право на трошкове таксе на пресуду сразмерно успеху у спору, то су супротни наводи жалбе тужиоца којима се указује да тужиоцу првостепени суд није досудио износ од 39.300,00 динара, који је платио на име таксе за пресуду којом одлуком му је досуђена укупна висина тражене

материјалне штете а која је укинута одлуком Апелационог суда у Београду, оцењени неоснованим.

Због свега наведеног, применом одредби чланова 150, 153, 154 и 163 ЗПП, тужиоцу припадају трошкови за заступање од стране пуномоћника-адвоката и то: за састав тужбе, у износу од 9.000,00 динара, за приступ на шест одржаних рочишта у износу од по 10.500,00 динара, укупно 63.000,00 динара, за приступ на пет неодржаних рочишта, у износу од по 6.000 динара, укупно 30.000,00 динара, на име трошкова вештачења у износу од 12.000,00 динара, на име таксе на тужбу у износу од 19.318,00 динара и таксе на пресуду у износу од 19.318,00 динара, што све укупно износи 152.636,00 динара, одмерено према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката у Републици Србији (“Службени гласник РС” бр. 37/21) и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама. На износ досуђених трошкова поступка тужиоцу припада и законска затезна камата од дана наступања услова за извршење одлуке сходно члану 277 став 1 у вези члана 324 став 1 Закона о облигационим односима.

Имајући у виду наведено, применом члана 401 тачка 3 ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке ове пресуде.

С обзиром да тужилац није успео са жалбом, а да је тужена успела са жалбом у незнатном делу, то је применом члана 165 став 1 ЗПП у вези одредбе члана 153 ЗПП одлучено као у ставу тећем изреке ове пресуде.

Председник већа – судија
Ирена Вуковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић